

ปัญหายาเสพติดในชุมชน จะควบคุมอย่างไร?

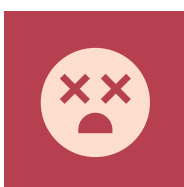
จากข้อมูลการเข้ารับการรักษาพยาบาลในยาเสพติดในปี 2564 พบว่า ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด ถึงร้อยละ 75 รองลงมาคือ ไอซ์ ร้อยละ 8.6 กัญชาแห้ง ร้อยละ 4.7 และเฮโรอินร้อยละ 3.9 ตามลำดับ โดยมีประชากรอายุ 18-24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน มีสัดส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด

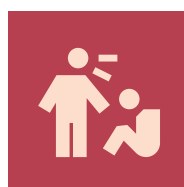
ที่มา : thainews.prd.go.th/th/news/print_news/TCATG230221163820214

บทนำ

ข่าวเรื่องหญิงสาวเมายาเสพติด เกิดอาการหลอน ผสมกับอาการเมาสุรา ใช้มีดฟันศีรษะพ่อของตัวเองจนเสียชีวิตภายในบ้าน เมื่อเดือนเมษายน 2565¹ เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของความรุนแรงอันเชื่อมโยงกับปัญหายาเสพติด ซึ่งเกิดขึ้นรายวันในประเทศไทย ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต พบว่า จากสถิติผู้ป่วยที่มาใช้บริการด้านจิตเวชในปี 2564 มีผู้ป่วยจิตเวชที่ติดยาบ้า 155,631 คน และติดสารเสพติดอื่น ๆ 204,984 คน โดยผู้ป่วยจิตเวชจากการเสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการรักษาในแต่ละปี จำนวนราวครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ก่อความรุนแรงด้วย² ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่าตกใจอย่างยิ่ง ปัจจุบัน ยาเสพติดได้แพร่ขยายเข้าสู่ชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและผลกระทบมากมาย อาทิ

ปัญหาด้านสาธารณสุข ทำให้เสียสุขภาพ ผู้เสพร่างกายทรุดโทรม อ่อนแอ มีผลต่อระบบสมองและประสาท

ปัญหาด้านสังคม ทำให้สังคมเสื่อมโทรม เนื่องจากผู้เสพจำนวนมากไม่ยอมทำงาน ไม่เรียนหนังสือ และเกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้เสพยากับกลุ่มคนปกติ

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐในการใช้จ่ายเพื่อรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ. พันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งยังทำให้ขาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ

ปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากยาเสพติดทำให้ขาดสติ เกิดปัญหาลักทรัพย์ หรืออาชญากรรมต่าง ๆ เช่น จี้จับตัวเนื่องมาจากเกิดการหลอน และการประทุษร้ายผู้อื่น

บทความนี้เป็นกรอกรายปัญหาเสพติดในประเทศไทย โดยเฉพาะเยาวชนกับปัญหาเสพติดโดยเน้นที่ยาบ้าเป็นหลัก แนวทางการแก้ไขปัญหของรัฐรวมทั้งบทบาทของภาคประชาสังคมและชุมชนในการแก้ไขปัญหา

นานาประเทศกับปัญหายาเสพติด

สหประชาชาติ (United Nations) มองปัญหา ยาเสพติดว่าเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกเหนือจากปัญหาความอดอยาก โรคภัยไข้เจ็บ อาชญากรรม และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม โดยสหประชาชาติได้ก่อตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อดูแลปัญหา ยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ สำนักงานควบคุมยาเสพติดและป้องกันอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime หรือ UNODC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมอุปทานและอุปสงค์ของยาเสพติด ตามข้อกำหนดของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการควบคุมยาเสพติด 3 อนุสัญญา และให้ความสำคัญต่อผลกระทบด้านสังคมและสุขภาพที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด รวมถึงการแพร่ระบาดของเอชไอวี/เอดส์จากการใช้ยาเสพติด ทั้งนี้ UNODC ได้ให้การช่วยเหลือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของประเทศต่าง ๆ และสนับสนุนโครงการรักษาผู้ติดยาและการป้องกันการใช้ยาเสพติดโดยมีชุมชนเป็นฐาน รวมทั้งโครงการลดการพึ่งพาพืชเสพติด โดยให้การช่วยเหลือเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนและไม่ผิดกฎหมาย³

จากรายงานยาเสพติดโลกในปี 2017 ซึ่งจัดทำโดย UNODC ระบุว่า มีคนทั่วโลกประมาณ **35 ล้านคนต้องทุกข์ทรมานจากการใช้ยาเสพติดและจำเป็นต้องเข้ารับการรักษา** โดยประเมินว่า **ร้อยละ 5.5 ของประชากรโลกที่มีอายุระหว่าง 15–64 ปี ใช้ยาเสพติด** (ประมาณ 271 ล้านคน) ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 จากปี 2009 (ส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนประชากรโลกที่มีอายุ 15–64 ปีเพิ่มขึ้นราวร้อยละ 10 ด้วย) โดยมีการใช้ยาเสพติดที่สกัดจากฝิ่นมากขึ้นในภูมิภาคแอฟริกา เอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือ ส่วนการใช้กัญชาแพร่หลายมากขึ้นในอเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และเอเชีย⁴ สถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจุบันปัญหา ยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น และเป็นประเด็นที่ทำนายของนานาประเทศในการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าว

ประเทศไทยกับปัญหา ยาเสพติด : เยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) รายงานว่า ในปี 2564 มีคดียาเสพติดทั้งสิ้น 130,543 คดี ผู้ต้องหา 132,675 คน แม้จำนวนคดีจะลดลงจากปี 2563 แต่ของกลางยาเสพติดหลัก 3 ชนิด คือ ยาบ้า กัญชา และเฮโรอีน มีปริมาณเพิ่มขึ้น โดยยาเสพติดที่ตรวจยึดได้ส่วนหนึ่งจะเป็นการลำเลียงไปยังต่างประเทศ ทั้งในอาเซียน เอเชียตะวันออก และโอเชียเนีย ส่วนการแพร่ระบาดในประเทศนั้น ยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน และคีตา มีปัญหาการระบาดรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยประชากรกลุ่มเยาวชน มีสัดส่วนการเข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุด⁵ จากการประเมิน

ของ ป.ป.ส. ได้สรุปสถานการณ์ยาเสพติดในไทยไว้ว่า **การแก้ปัญหา ยาเสพติดทำได้จำกัด เนื่องจากไม่สามารถจัดการแหล่งผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศ** อาทิ กลุ่มว่า มูเซอ ไทยใหญ่ โกลัง ซึ่งมีพื้นที่การผลิตอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน และมีความพยายามลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาการแพร่ระบาดในหมู่บ้านหรือชุมชนก็ไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง ที่สำคัญปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 กลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งตกเป็นผู้ต้องหาและบำบัดรักษา ร้อยละ 39 เป็นเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 24 ปี ทั้งนี้ **เยาวชนอายุ 20–24 ปี เป็นกลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด**⁶

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชน พบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากองค์ประกอบหลาย ๆ มิติ อาทิ บริบทสภาพแวดล้อมทางสังคม โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ค่านิยมความเชื่อทางสังคม อิทธิพลทางการเมือง โดยสถานการณ์ที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดความเสี่ยง ได้แก่

สภาพทางครอบครัวที่พ่อแม่มักจะหย่าร้าง

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ชักจูงจนเกิดความอยากรู้อยากลอง

ปัญหาพฤติกรรมลอกเลียนแบบจากกลุ่มเพื่อนหรือผู้ปกครอง

ความเสี่ยงที่เกิดจากสื่อที่มีการแสดงตัวอย่างจนทำให้เกิดความเข้าใจผิดในหมู่เยาวชน เช่น ความเท่ ความรวย ที่ได้จากการเสพยาและการจำหน่ายยาเสพติด

สภาพแวดล้อมในชุมชนและระดับการศึกษาที่ทำให้เยาวชนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด⁷

การติดยาเสพติดหรือการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนไทย มาจากหลายสาเหตุ ดังนั้น สภาพสังคมที่เป็นสื่อชักนำให้ใช้ยาเสพติด การที่เยาวชนมีเวลาว่างและไม่มีสิ่งใดที่เพลิดเพลินและพอใจให้ทำ ทำให้เยาวชนไปมั่วสุมกันจนนำไปสู่การใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่มีความกดดันต่อจิตใจ จะเป็น

แรงกดดันให้เยาวชนหันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออก เช่น เยาวชนที่ไม่มีความสุขที่บ้าน พ่อแม่แตกแยกกัน พ่อหรือแม่เป็นผู้มีบุคลิกภาพหรืออุปนิสัยไม่ดี ติดสุรา หรือยาเสพติด เป็นต้น อีกทั้งสภาพสังคมที่ผู้คนต้องวุ่นวายอยู่กับการทำมาหากินและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เยาวชนก็ขาดการแนะนำชักจูงไปในทางที่ดี กิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์มีน้อย นอกจากนี้ ความกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ก็เป็นปัญหาสำคัญ ชุมชนที่เศรษฐกิจไม่ดีมีความยากจนมาก มีผู้ที่ติดยาเสพติดมาก ผู้ที่อยู่ในบริเวณแออัด หรือบริเวณใกล้เคียง มักมีความลำบากในการดำรงชีพ และขาดความหวังในอนาคต อาจผลักดันให้หันไปใช้ยาเสพติดได้⁸

ปัจจุบัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดทำได้ง่ายขึ้นโดยสื่อออนไลน์ ด้วยการใช้อีเมลดังกล่าวเป็นช่องทางการค้ายาเสพติดทั้งเสนอขายและสั่งซื้อ โดยเฉพาะในระดับขายส่งรายย่อยและขายปลีกให้ผู้เสพควบคู่กับการให้บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์เป็นช่องทางลำเลียงยาเสพติดตรงถึงมือผู้เสพ และทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E-Banking) พบว่าบางเครือข่ายมีการใช้สกุลเงินดิจิทัล เช่น bitcoin ในการค้าด้วย ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดผ่านช่องทางการค้าเหล่านี้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การสืบสวนปราบปรามทำได้ยากขึ้น⁹

เยาวชนกับปัญหาเสพติด

จากข้อมูลการเข้ารับการรักษาเสพติดในปี 2564 พบว่า “ยาบ้า” แพร่ระบาดมากที่สุด ร้อยละ 75 รองลงมาคือไอซ์ ร้อยละ 8.6 กัญชาแห้งร้อยละ 4.7 และเฮโรอีนร้อยละ 3.9 ตามลำดับ มีประชากรอายุ 18–24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น เยาวชน เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด¹⁰ โดยปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย คือ **ยาเสพติดมีราคาที่ถูกลง** และ **กลุ่มผู้ค้ารายย่อยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 17 ปี** (เนื่องจากหากเยาวชนถูกจับกุมได้จะต้องโทษในระดับที่ไม่มากเท่ากับผู้ใหญ่) โดย **เยาวชนส่วนใหญ่เป็นผู้เสพมากกว่าผู้ค้า แต่ในเวลาต่อมา อาจเติบโตจากการเป็นผู้เสพแล้วกลายเป็นผู้ค้า** โดยลักษณะของการค้ายาเสพติดในปัจจุบัน จะมีการติดต่อประสานงานกันไว้ล่วงหน้า และนัดจุดเพื่อวางยาเสพติดและให้ผู้ซื้อไปรับในจุดที่ผู้ค้าวางไว้ให้ โดยจะมีการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือแอปพลิเคชันของโทรศัพท์มือถือ ซึ่งพื้นที่ในการวางมักจะเป็นพื้นที่ลับตาคน เช่น ใต้เสาไฟฟ้า และป้ายบอกทาง

จากงานวิจัยของ สมชาย ธัญธนกุล ในปี 2553 พบว่า สาเหตุที่เยาวชนเข้าหาหรือพึ่งพาการใช้ยาเสพติดประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่¹¹

- 1 ความอยากรู้อยากลอง อันมาจากช่วงวัยที่ต้องการอยากลองสิ่งแปลกใหม่ อยากร่วมประสบการณ์กับสิ่งต้องห้าม กล่าวคือ ยิ่งถูกห้ามมากเท่าไรก็ยิ่งอยากรองมากเท่านั้น

- 2 การใส่ใจหรือให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับเพื่อน โดยช่วงวัยเยาวชนมักจะมีมโนคติอยากเอาใจเพื่อนหรือตามใจเพื่อนเพื่อให้ตนเองมีสังคม ดังนั้น หากเพื่อนชักชวนให้เสพยาจึงมีโอกาสเสี่ยงสูงในการเข้าไปทดลองโดยขาดความยั้งคิด ประกอบกับความต้องการได้รับการยกย่องและยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

- 3 ถูกหลอกลวง หากเยาวชนอยู่ในพื้นที่เสี่ยง อาจได้รับสารเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ ยาเสพติดเข้ามาอยู่ในรูปอาหารคบเคี้ยว เช่น ทอฟฟี่ ลูกกวาด หรือบุนุ่มอัดไส้

- 4 จากการสร้างความเชื่อผิด ๆ มักเชื่อกันว่าการใช้ยาเสพติดจะช่วยทำให้เกิดการพักผ่อนหรือมีความสุข ลืมความทุกข์ได้ชั่วคราว ทั้งนี้ มักเริ่มต้นจากการสูบบุหรี่ก่อน จากนั้นจึงขยับไปเป็นยาบ้า กัญชา มอร์ฟิน หรือเฮโรอีนในที่สุด

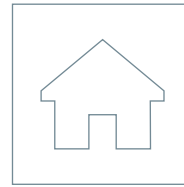
- 5 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเยาวชนที่มีความเสี่ยง เช่น การอาศัยอยู่ในสถานที่แออัด แหล่งการค้ายาเสพติด ไปจนถึงภาวะทางเศรษฐกิจที่หันมาพึ่งพาเสพติดเพื่อให้หลุดพ้นจากความคับข้องใจ

การติดยาเสพติดในเยาวชนย่อมส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ทั้งด้านสุขภาพและสติปัญญา ผลด้านร่างกายและจิตใจที่เยาวชนจะได้รับ คือ ส่งผลให้ทำลายระบบประสาทและสมอง สมรรถภาพทางด้านจิตใจเสื่อมลง เกิดอาการหลอนในกรณีที่เสพยาอย่างต่อเนื่องยาวนาน เกิดความหวาดระแวง ซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านสังคมตามมา เช่น ผลกระทบด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเกิดผลด้านกฎหมายด้วย กล่าวคือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดโทษให้ผู้เสพยาเสพติดประเภทที่ 1 มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน–3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000–60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากกรณีที่มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โทษสูงสุดถึงประหารชีวิต¹²

การแก้ไขปัญหายาเสพติด

การแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สังคมและชุมชน แต่ส่วนใหญ่ปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหามักมุ่งไปที่การปราบปรามและการดำเนินคดีด้วยกฎหมาย การเข้าจับกุมดำเนินคดีนั้นมักเกิดจากการได้รับแจ้งเบาะแส นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานฝ่ายปกครอง ทหาร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานภาคประชาสังคม มูลนิธิ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ เกษนนำชาวบ้านในชุมชน โดยมีการสร้างมาตรการป้องกันยาเสพติดที่มีลักษณะร่วมกันซึ่งปรากฏออกมาในรูปแบบของ **“แผนการปฏิบัติการป้องกันยาเสพติด”** ซึ่งในแต่ละจังหวัดก็จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป ภายใต้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มาตรการดังกล่าวอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการรับมือกับการขนย้ายยาเสพติดในรูปแบบที่ทันสมัยผ่านขนส่งพัสดุเอกชน โดยจะมีการใช้เครื่องสแกนพัสดุ (X-ray) มาใช้ในการตรวจสอบ

ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การจัดกรอบคิดว่าด้วยการแบ่งพื้นที่เสี่ยงของปัญหายาเสพติดโดยแยกออกตามสีและหมู่บ้าน ผ่านการบันทึกสถิติอัตราการการค้าและเสพของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจังหวัดและชุมชน ในการรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

หมู่บ้านสีขาว
คือปลอดยาเสพติด

หมู่บ้านสีเขียว
คือปัญหายาเสพติดน้อย

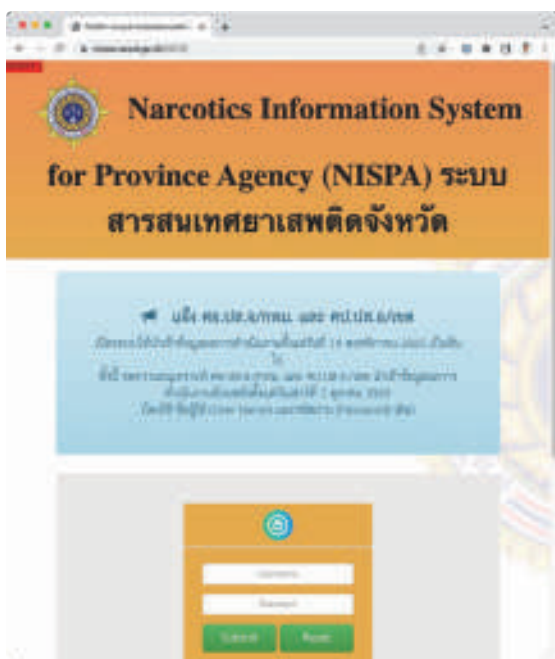

หมู่บ้านสีเหลือง
คือปัญหายาเสพติดปานกลาง และ

หมู่บ้านสีแดง
คือปัญหายาเสพติดมาก

เว็บไซต์ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด
(Narcotics Information System for Province Agency : NISPA)

ที่มา : nispa.nccd.go.th

ซึ่งเป้าหมายของการแก้ไขปัญหาคือต้องลดสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนสีแดง ให้เป็นพื้นที่สีเขียว หรือปัญหายาเสพติดน้อยต่อไป โดยลดทอนตัวเลขผู้ติดยาเสพติดให้น้อยที่สุด¹³ และบันทึกในรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (Narcotics Information System for Province Agency : NISPA) แต่ในทางปฏิบัติ ผู้นำชุมชนอาจไม่ส่งตัวเลขที่แท้จริง เนื่องจากเกรงกลัวผู้มีอิทธิพลและห่วงความปลอดภัยของตัวเอง

นอกจากนี้ กรอบคิดในการแก้ไขปัญหายาเสพติดยังมีประเด็นเรื่องของการบำบัดฟื้นฟู โดยเป็นการสมัครใจเข้ารับการบำบัดของผู้เสพที่สถานพยาบาล และฝ่ายปกครองเป็นศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จะรับผู้เข้ารับการบำบัดตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สำหรับมาตรการการแก้ไขปัญหายาจะบูรณาการร่วมกับชุมชนอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการปิดกวาดบ้าน เป็นการดำเนินการเข้าสู่มาตรการบำบัดนักเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ หากพบผู้ที่เข้าข่ายจะส่งตัวเข้ารับการบำบัดในสถานพยาบาลที่กำหนดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับการบำบัดไปแล้วกลับมาเสพใหม่นั้น ทางฝ่ายปกครองของแต่ละจังหวัดจะมีการตรวจสอบรายชื่อ หากพบว่าเป็นผู้ที่เคยได้รับการบำบัดหรือเคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแล้ว จะส่งต่อให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป และมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสุ่มตรวจสถานบริการและสถานบันเทิง และพื้นที่อื่น ๆ เช่น สวนสาธารณะ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สถานีออกกำลังกาย รวมถึง

หอพักต่าง ๆ และสถานศึกษา¹⁴ ทั้งนี้ การบูรณาการ การแก้ไขปัญหาของภาครัฐ สังคม ชุมชน ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของ ชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างใกล้ชิด

จากงานวิจัยเรื่องสถานศึกษากับนโยบายและ มาตรการป้องกันการใช้สารเสพติดของเยาวชน¹⁵ พบว่า โครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาเรื่องยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นพันธกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่องแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานด้าน การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะประเด็นปัญหาและโทษของยาเสพติดผ่าน โครงการและกิจกรรม รวมถึงการส่งเสริมสอดแทรก ความรู้เรื่องยาเสพติดในสาระวิชาที่สอนด้วย เช่น

การแสดงในวันยาเสพติดโลก

โครงการสายลับจิ๋ว

โครงการ Re-X-Ray

โครงการ To BE NUMBER ONE

โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข

ทั้งนี้ครูในโรงเรียนยังสร้างเสริมภูมิคุ้มกันปัญหา ยาเสพติดในรายวิชาสุขศึกษา และยังมี การจัด กิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา ด้านยาเสพติด การแสดงละครปัญหา ยาเสพติด การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อติดตามพฤติกรรมเสี่ยง การติดตั้งป้ายต่อต้านยาเสพติด และกิจกรรมครู พบนักเรียน (โฮมรูม) เพื่อติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ปัญหา ยาเสพติด และการให้ความรู้เรื่องโทษของ ยาเสพติด นอกจากนี้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ส่งวิทยากรมาให้ความรู้ถึงโทษของยาเสพติดให้นักเรียนได้รับทราบ ส่วน ป.ป.ส. ได้สนับสนุนชุดตรวจ สารเสพติดเพื่อใช้ตรวจนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง

สรุป

ปัญหา ยาเสพติดกำลังเป็นปัญหาที่คุกคามสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นภัยต่อสุขภาพกายและจิต ต่อกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน ซึ่งยาบ้าเป็นปัญหา ยาเสพติดหลักของ ไทย ดังนั้น การแก้ไขปัญหา ยาบ้าในกลุ่มเยาวชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เร่งด่วน ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา จากการดำเนิน นโยบายและมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของรัฐ ที่ผ่านมา ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากมีการกระจายตัวเข้าสู่ ชุมชนต่าง ๆ และมีการซื้อขายบนระบบออนไลน์ที่ควบคุมตรวจสอบ ได้ยาก จึงควรยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคสังคมและชุมชนให้ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานหรือ ยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติด เพื่อให้ภาคสังคมและชุมชนตระหนัก ถึงการเป็นเจ้าของปัญหาและดำเนินการแก้ไขปัญหาในเชิงรุก โดย ให้ภาครัฐเป็นกลไกเสริม แทนที่จะเป็นการแก้ปัญหาโดยภาครัฐ เพียงอย่างเดียว การจัดการปัญหา ยาเสพติดไม่ใช่แค่เป็นเพียงการ จับกุมการขนย้ายยาเสพติด และตั้งด่านสกัดเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว การสร้างความรู้ความเข้าใจ ต่อปัญหา ยาเสพติดในชุมชน และการให้สถาบันการศึกษาเข้ามา มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการดูแลเยาวชน เช่น การเพิ่มมาตรการใน การเฝ้าระวังเยาวชน การให้คำปรึกษา และการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว

ภาพโฆษณาประชาสัมพันธ์โครงการ Re-X-Ray

มท. เดินหน้า Re X-Ray “ผู้ติดยาเสพติดทุกพื้นที่” ให้สรีระกายในเดือน ต.ค.นี้

หาก ปชช. พบเบาะแส แจ้งผู้ช่วยเข้าบำบัด โทร. สายด่วน 1567

ข้อมูล ณ วันที่ 20 ต.ค. 65

THAIGOV.GO.TH

ที่มา : thaigov.go.th/news/contents/details/60773